

Het regent harder dan mijn huis aankan!

Hoosbuien worden steeds extremer en daardoor neemt de schadelast als gevolg van hemelwater fors toe. Welke rol kunnen verzekeraars pakken om huiseigenaren beter klaar te stomen voor noodweer? "Er is nog een wereld te winnen."

Moeiteloos somt Sabine Eyck de dagen op waarop de hemel in 2018 openbrak en noodweer delen van het land blank zette. "7 juni was het raak in Noord-oost-Brabant. 22 mei in Zuid-Limburg. 30 april Noord-Limburg. 3 en 18 januari in heel Nederland." Iets langer geleden: "23 juni 2016 Midden-Brabant. Dat was een zware", zegt ze. Het zijn de dagen waarop de Schademanager Thuis op pad gaat om gedupeerden van waterschade aan hun huis bij te staan. Zo stond Eyck op 22 mei in een Limburgse woonkamer met vier drijfmaten muren en een plafond. De afvoer van het platte dak kon de vele regen niet verwerken en het water sijpelde van buiten naar binnen. "Die man had ook nog eens een verlaagd plafond met veel inbouwapparatuur. Ik geloof dat er wel 27 spotjes vervangen moesten worden", herinnert Eyck zich.

Groter, sterker, sneller, extremer

Nederland is vanouds sterk gefocust op het gevaar van rivier- of zeewater dat over dijken slaat. Maar hemelwater is momenteel voor veel mensen een veel reëler risico. Bij extreme neerslag kan hemelwater op twee manieren een huis binnendringen: of het klotst via straten, tuinen en stoepen over drempels of het zakt van daken langs plafonds en muren af naar beneden. En door klimaatverandering neemt dat risico toe. In de afgelopen vijftig jaar is de extreme neerslag verdubbeld. Neerslag en extreme neerslag nemen

“Elke druppel hemelwater zonder schade telt”

toe in de winter, de intensiteit van extreme buien neemt toe in de zomer, hagel en onweer worden heviger. En daardoor wordt de schadelast door noodweer groter. Nu staat de teller op gemiddeld 180 miljoen euro per jaar, maar dat loopt op. Aan de hand van klimaatscenario's becijferde het Verbond van Verzekeraars vorig jaar dat de schadelast aan particuliere en zakelijke gebouwen door (extreme) regenval met 88 miljoen euro per jaar toeneemt. Dat is in het meest extreme scenario, maar toch.

'Elke druppel telt'

Regen kan overal vallen, maar op sommige locaties is het risico op overlast groter dan andere. Vooral in stedelijk gebied is de 'sponswerking' van de bodem aangetast door asfalt, tegels en straatstenen. Water blijft staan en stroomt naar laaggelegen plekken, waar de nood nog eens extra hoog wordt als het rioolsysteem overbelast raakt. Gemeenten moeten vanaf 2019 met zogenoemde 'stresstesten' in beeld brengen waar knelpunten zitten. Rotterdam gebruikt inmiddels een (mede door Achmea ontwikkelde) digitale scan die per

vierkante meter de kwetsbaarheid inzichtelijk maakt. Dat er vervolgens heel veel maatregelen te nemen zijn – eenvoudig en ingrijpend – om risico's te verkleinen, blijkt wel in Amsterdam. Daar kijkt Amsterdam Rainproof, een initiatief van watercyclusbedrijf Waternet, naar acties die niet alleen door individuen genomen kunnen worden, maar door een hele straat, buurt of wijk. Van minder tegels in de tuin tot groene daken, van regenwatervijvers en groen tussen de tramrails tot waterlopen en waterpleinen die bij hevige neerslag water tijdelijk opslaan en het rioolstelsel ontlasten. En daarbij geldt voor Amsterdam Rainproof dat 'elke druppel telt'. “We bedoelen dat elke druppel hemelwater die de stad géén schade toebrengt, ertoe doet. En het betekent dat we met zijn allen iets moeten doen”, legt Lot Locher van Amsterdam Rainproof uit.

In het begin was het programma volgens haar dan ook vooral bezig mensen wakker te schudden. “Klimaatverandering en de gevolgen daarvan voor inwoners van een stad leefden alleen bij professio-

nals", schetst Locher de situatie van toen. Inmiddels is dat wel anders. Door enkele dagen van noodweer in 2016 gingen bij velen de ogen open. Inmiddels werken ruim 100 partners, waaronder grote spelers als de gemeente Amsterdam, samen met Rainproof. Met z'n allen zorgen ze ervoor dat bij een volgende hoosbui de hoofdstad minder lang last heeft van natte voeten en de schade lager is. Maar, zegt Locher: "Er kan altijd meer worden gedaan."

Op de goede weg

En dat geldt zeker ook voor individuele woning-eigenaren. Volgens Amsterdam Rainproof is er nog een wereld te winnen met effectieve communicatie van neerslaginformatie. Bewoners kunnen hun huis en inboedel beter beschermen als ze op tijd en gericht geïnformeerd worden over naderend noodweer. Voor verzekeraars ligt hier een kans om de relatie met hun klant te versterken, denkt Locher. "Informatie over neerslag kunnen verzekeraars als dienst aanbieden via een app. Met alerts als zich een fikse wolkbreuk aandient. Bovendien hebben verzekeraars de gegevens in handen om gerichte informatie en preventietips te geven aan woning-eigenaren, gespecificeerd naar woningtype en regio."

'Preventie is de sleutel'

Bij het Verbond van Verzekeraars – partner van Amsterdam Rainproof – zien ze dat verzekeraars op diverse manieren al die handschoenen hebben opgepakt. Zo schreef een verzekeraar een wedstrijd uit onder klanten: 'hoe waterbestendig is jouw woning?' en zit een andere verzekeraar regelmatig om tafel met gemeenten om te praten over maatregelen. Zelf droeg het verbond deze nazomer onder meer bij met een concrete tip aan huiseigenaren. 'Let op: de zomer was droog, goten kunnen vol en verstopt zitten'. "Schade door hemelwater is een van de grootste schadeposten", zegt woordvoerder Oscar van Elferen van het verbond. "Sinds een jaar of twee zie je de bewustwording toenemen, ook onder verzekeraars. Maar er is nog een wereld te winnen. Preventie is de sleutel tot het voorkomen van schadelast, je kunt er nooit genoeg van geven. Met preventie bespaar je heel direct op schadelast. Tegelijk word je als verzekeraar ook relevanter voor je klant."

Te veel of te weinig?

Klimaatverandering verhoogt de kans op wateroverlast. Maar ook te weinig water is een reëel risico. 2018 behoort tot de 5 droogste jaren van de afgelopen eeuw. Of de kans op zulke droogtes toeneemt, is volgens het KNMI nog onzeker. Maar als droogte extreme vormen aanneemt, kan de schade groot zijn. Van stroomuitval door een gebrek aan koelwater voor energiecentrales, tot paalrot aan funderingen door een te lage grondwaterstand. Het Verbond van Verzekeraars gaf recent aan dat dit risico nog te weinig op het netvlies staat bij verzekeraars en consumenten, en adviseert onder meer om nu al helder te communiceren over wat wel en niet verzekerd is.

Dubbel

Ondertussen is het voor schademanager Sabine Eyck een kwestie van wachten voordat ze weer op pad moet om drijfnapte muren of ondergelopen kelders te rapporteren en huiseigenaren bij te staan. De Limburgse is dan zowel expert die kijkt naar de gortdroge feiten – "als het moet klim ik zelf het dak op" – als de ondersteunende schouder. Ze zorgt dat het noodzakelijke herstelwerk wordt georganiseerd, maar neemt ook 'het benauwde gevoel' bij gedupeerden weg. "Als ik snel ter plaatse ben, staan mensen nog helemaal op scherp en zijn ze alleen maar met dat water bezig. Een emmer hier, een handdoek daar. Hun beeld is dat het water aan alle kanten het huis binnenkomt. Dus ik geef dan vooral ook persoonlijke aandacht. Al vertellen ze een aantal keer hun hele levensverhaal, dat maakt me niet uit. Ik luister."

En voordat ze vertrekt geeft Eyck nog praktische tips die ervoor moeten zorgen dat de klant bij een volgende hoosbui droge voeten – en muren – houdt. Veel oplossingen zijn simpel, zegt ze. "Als ik adviseer om de loodindekking aan het dak opnieuw tot op de binnenmuur aan te brengen, dan moeten gedupeerden met de constructie van hun huis of garage aan de slag. Maar niet elke maatregel vereist een bouwkundige ingreep. Iets meer groen in de tuin, een extra overstort op de regenpijp of aan het dak, dakgoten schoon houden. Dat is allemaal prima te overzien." ■

Klimaatschade

De zomers zijn warmer en droger, de winters natter en kouder. Het klimaat verandert en dat heeft zijn weerslag op de schadelast. Wat is de klimaatimpact op het Property-domein, nu en straks?

Schadelast in property stijgt

De totale schadelast komt in 2018 naar schatting uit op meer dan **2,1 miljard euro**: zo'n **15%** meer dan in 2012.

Een fors deel van de schades is direct gerelateerd aan regen- en hagelbuien. Gemiddeld gaat het per jaar om **310 miljoen euro**.

In een jaar met veel stormen kan het aantal stormschadeclaims oplopen tot wel **100.000**.

Klimaatverandering werkt een stijgende schadelast in de hand...

In de afgelopen eeuw is de gemiddelde hoeveelheid neerslag per jaar gestegen met

↑ 27%

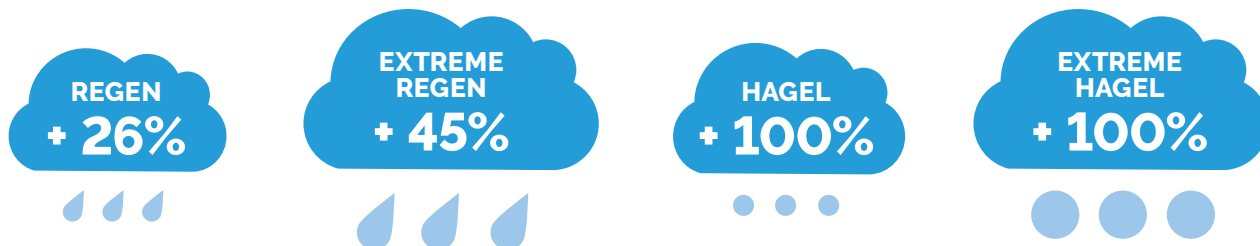

Het aantal buien waarbij minimaal **30 liter** neerslag per vierkante meter valt (de gemiddelde verwerkingscapaciteit van riolen), is de afgelopen decennia verdubbeld.

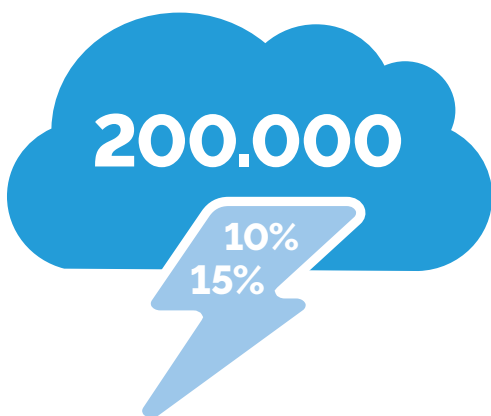
... en de rekening loopt naar verwachting flink op als we geen maatregelen nemen

Het KNMI rekende verschillende weersscenario's door. In het ergste geval zal de schade aan woningen als gevolg van de klimaatveranderingen per jaar stijgen met:

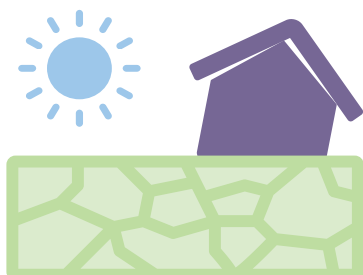
Bij elkaar komt dit meer op meer dan **200 miljoen euro** aan extra schade per jaar. En dat alleen al door neerslag!

Klimaat schade gaat verder dan neerslag.

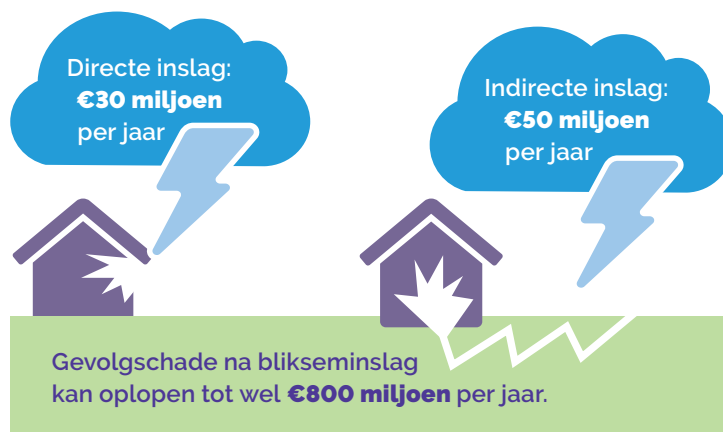
Per graad opwarming stijgt het aantal bliksemontladingen met **10% - 15%**, door hogere temperaturen en luchtvochtigheid.

Extreme droogte kan via een lager grondwaterpeil leiden tot grondverzakking en paalrot in funderingen. Veel verzekeraars dekken deze schade (nog) niet.

In Nederland zijn er gemiddeld **200.000** bliksemontladingen per jaar. In ongeveer **1 op de 10 gevallen** slaat de bliksem ergens in.

Als de bliksem inslaat, loopt de schadeteller snel op.

In Nederland kunnen bij **1 op de 7** woningen problemen optreden bij een laag grondwaterpeil.